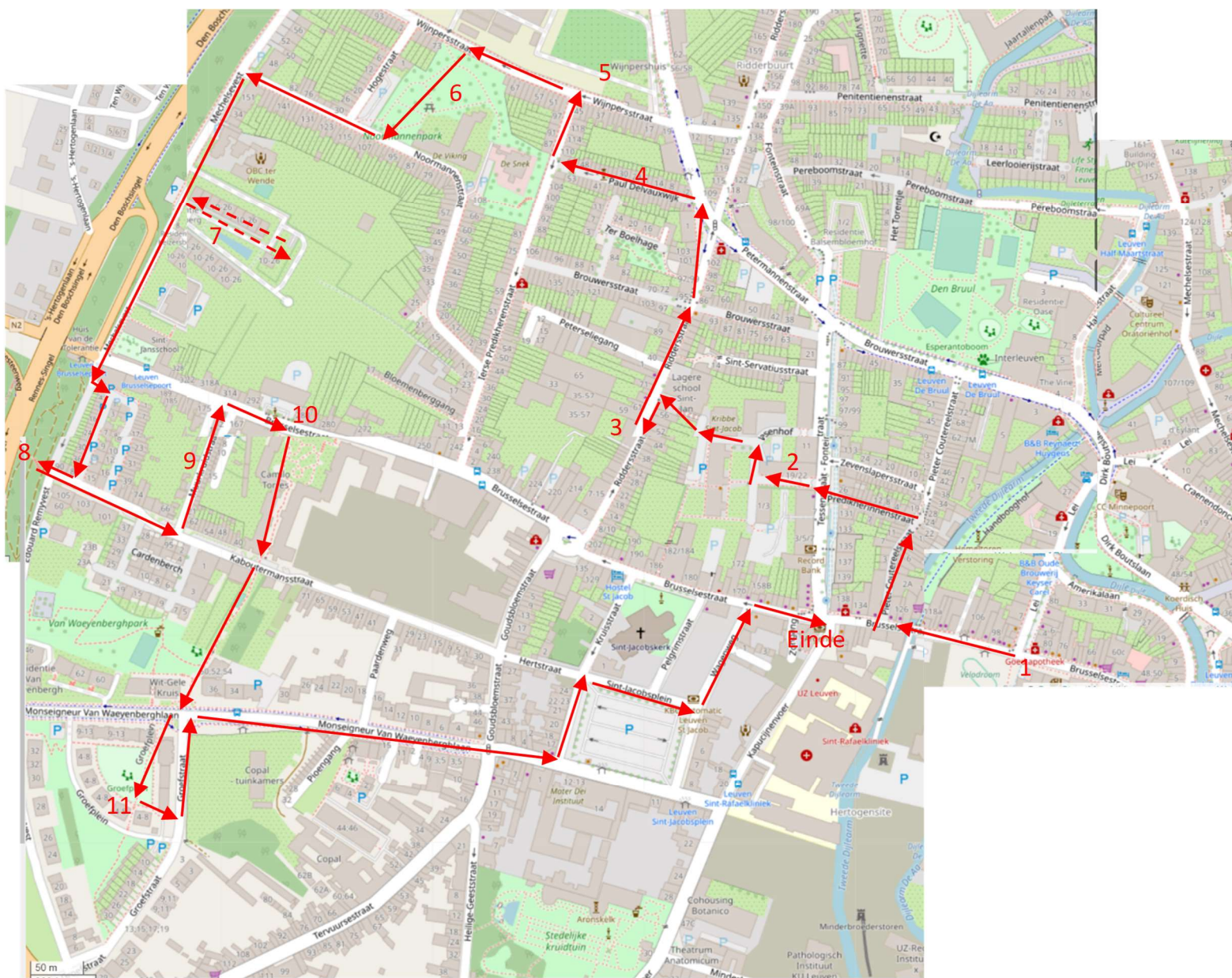

Wel en wee in het westen

De **fototoektocht van Lots of Leuven** neemt je mee op ontdekking in het ongekende westen. Zoals een mooie zonsondergang in het westen, sluiten we ook bij dat stadsdeel onze 'windstrekenfototoektochten' af. Je wandelt door een buurt met een bewogen geschiedenis in het westelijke stadsdeel. Van hulpverlening en eeuwenoude gezondheidszorg naar schrijnende armoede in erbarmelijke gangskes. Je kan genieten van oude kloosters, tuinen en parken, de wijngaard en prachtige vergezichten over de stad. Ga de uitdaging aan, zoek de foto's en ontdekt dit boeiende en wellicht minder gekende deel van Leuven. De route is ± 5.5 km lang. Volg de route op de kaart en de wegbeschrijving. De nummers op het plan verwijzen naar de plaatsen waarover je iets meer verneemt in de tekstjes hieronder. Langs dit traject kan je **27 foto's** terugvinden, telkens te zien vanaf de straat, maar kijk zeker ook geregeld omhoog, omlaag of achterom. Plaats de foto's in de juiste volgorde van de wandelroute, vanaf het **vertrekpunt aan de Romaanse Poort**, Brusselse straat 63 te Leuven, tot aan de **Cuythoek**, kruispunt Brusselse straat-Kapucijnenvoer.

De juiste volgorde kan je mailen naar lotsofleuven@gmail.com tegen uiterlijk **donderdag 31 augustus 2023**. De oplossing wordt je dan toegestuurd. Zie ook: www.lotsofleuven.com of <https://facebook.com/lotsofleuven/> Wie alles juist heeft, maakt kans op een gratis deelname voor 2 personen aan een 3*3 of themawandeling door Lots of Leuven.

Verantwoordelijke uitgever: vzw Lots of Leuven, Zwartzustersstraat 16/202, 3000 Leuven. Download gratis via website Lots of Leuven. Printversie: 5 €, te koop bij de Visit Leuven, Naamsestraat nr 3 te Leuven.

Plaats deze foto's in de juiste volgorde volgens de wandelroute, met vertrek aan de Romaanse Poort, Brusselsestraat 63, einde Cuythoek Brusselse-Kapucijenvoer.

NAAM: .....

Emailadres:.....

Antwoord insturen naar **Lots of Leuven**: lotsofleuven@gmail.com tegen uiterlijk **31 augustus 2023**

1

2

3

4

7

8

11

13

5

6

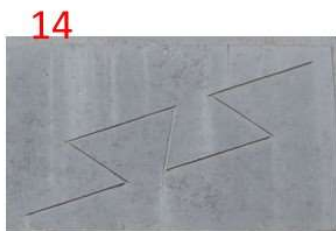
9

10

12

14

15

16

17

18

19

20

21

22

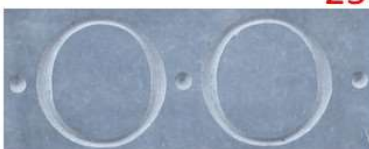

23

24

25

26

27

Start: aan de Romaanse poort, Brusselse straat 63 te Leuven, het St Elisabeth gasthuis.

Van het **St Elisabethgasthuis (1)**, de oudste hospitaalinstelling in Leuven gesticht in de 13de eeuw binnen de eerste stadsomwalling, is enkel nog de Romaanse Poort overgebleven. Bij het begin van de 11de E bouwde de eerste graaf Lambert I hier op 's Hertogeneland zijn burcht. Later kwam de medische campus Sint-Raphaël naast het Sint-Pietersziekenhuis, met veel *wel en wee*. Het ziekenhuis werd recent afgebroken. Resiterra ontwikkelt hier nu een nieuwe multifunctionele stadswijk.

Neem de Brusselsestraat richting Kapucijnenvoer, sla rechts de Pieter Coutereelstraat in. Neem links de Predikherinnenstraat, steek de Tessenstraat over en ga het Vriesenhof binnen.

Overkapping van de voer en het Vriesenhof, eerste sociale hoogbouw.

Eén straat met links en rechts verschillende namen? Fonteinstraat en Tessenstraat? Bij beide straten werd één straatkant afgebroken bij de overkappingswerken van de Voer, hier in 1863. Je steekt dus nu de rivier over. Het **Vriesenhof (2)**, met de Albomen, de Terse en de Dageraad, werd tussen 1955 en 1957 gebouwd in het kader van de krotopruijing (arch. P. Stevens) en dus o.a. bestemd voor voormalige

krottenbewoners. Burgemeester Tielemans besliste tot een grootschalige sanering van de oudste wijken rond de Fonteinstraat, Tessenstraat, Ridderstraat en Brouwerstraat. Door de hogere grondprijzen werd geopteerd voor hoogbouw,. Deze woonblokken waren volledig uitgerust met collectieve voorzieningen.

Vervolg je weg doorheen het Vriesenhof en verlaat het complex, schuin rechts. Je wandelt door de poort van de oude stadsschool nr 4 en je komt uit in de Ridderstraat. Ga die links in tot aan nr 57, waar je binnengaat tot aan de laatste koer..

Stadsschool nr 4, kleuterschool St Jan en Fabota in de Ridderstraat.

De **stedelijke jongensschool nr 4** van 1884 is een ontwerp van stadsarch. Frische in eclectische stijl, met een directeurswoning, schoolvleugel, overdekte speelplaats en gaanderij met een mooie gietijzeren balustrade. De school werd in 1992 tot wooncomplex gerenoveerd. Ertegenover staat de **katholieke meisjesschool** (arch.J.Helleputte) uit 1879. Achter het neoclassicistische herenhuis op nr 57, ontdek je de resten van de **breigoedfabriek Fabota (3)**, opgericht in 1893 in Waver later verhuisd naar de Sint-Maartenstraat en daarna naar de Ridderstraat. In de jaren 1930 werd een groot modernistisch fabrieksgebouw neergezet, waarvan de inkomtravee nog zichtbaar is in de gevel van het nieuwe sociaal wooncomplex uit 1980. Hier vinden nu ook kinderwerking Fabota en de sociale kruidenier een onderkomen.

Terug in de Ridderstraat ga je links, neem een kijkje in de Peterseliegang, steek de Brouwerstraat over en neem links de Paul Delvauxwijk.

Paul Delvauxwijk

De **Paul Delvauxwijk (4)** is een echte volksbuurt met allemaal dezelfde werkmanshuisjes. Ze werden einde 19de E gebouwd in opdracht van Paul Delvaux, een brouwer, voor zijn arbeiders. De meeste huizen hadden één plaats vooraan en daarachter een overdekt koertje met wc. De huizen hadden "blaffaturen" (luiken) en niemand had een brievenbus of een bel.

Ga boven aan de straat naar rechts tot aan de Wijnpersstraat die je links inslaat tot aan de ingang van het Noormannenpark aan je linkerkant. Je gaat het park in en houdt rechts aan tot in de Noormannenstraat.

De wijngaarden van de hertog en het Noormannenpark

De 'wijnpersstraat', 'de wingerd' .... verwijzingen naar de wijngaarden van de hertog en de Sint-Geertrui abdij, aangeplant vanaf de 12de E op de zuidelijke helling van de Keizersberg, Het **wijnpershuis (5)** werd bewaard, rechts als je aan de Wijnpersstraat komt. Vandaag is de hele site eigendom van de provincie Vlaams-Brabant. Na de 15de E, daalde de wijnproductie als gevolg van de klimaatsverandering en de toenemende vraag naar bier. In 1891 werden de **Noormannen** verslagen in Leuven door Arnulf Van Karinthe, vandaar de naam Noormannenstraat- en -park. Heb je de snek gespot in het park? Het domein heeft een rijke geschiedenis:

tussen 1880 en 1910 stond hier 'Villa Liberton', eigendom van een handelaarsfamilie. In 1912 werd het klooster van de 'Paters van de Heilige Geest', of Spiritijnen opgericht. Tussen 1980 en 2008, kwam de Wingerd, een woon- en zorgcentrum voor mensen met dementie. Sinds 2008 is er het Noormannenpark en de Viking, een sociale studentenresidentie.

Ga in de Noormannenstraat naar rechts tot aan de Mechelse Vest die je links neemt. Je komt voorbij het Keizershof (nr 10-26). Als je kan, ga je de tuin in tot op het einde waar je een adembenemend zicht hebt op de stad. Keer daarna terug naar de Mechelse Vest. Volg die links tot aan de Brusselsestraat.

Het klooster Placet van de paters van de Christelijke scholen, nu Keizershof.

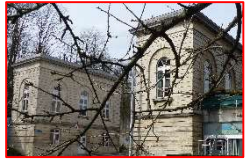

Het Placet klooster, (arch Helleputte) uit 1888 met normaalschool en een oefenschool werd in 1959 uitgebreid met de Sint-Jansschool, een ontwerp van V. Broos. De paters noemde men de 'slabberdoeken', let op de kribbe verderop! Het klooster werd gesloopt en in 1990 vervangen door het **Keizershof (6)**, een luxe residentie. Van hieruit kan je genieten van adembenemende zichten over

de stad. Alleen de portierswoning, een stukje kloostermuur, een prieeltje en de rust herinneren aan het kloosterverleden.

Tolhuizen en een ijskelder aan de Brusselse straat

Waar de vroegere Wijngaardpoort stond kwamen in 1825 de neoclassicistische **tolhuizen (7)** om de stadstol te innen tot 1860. Een ijzeren hekken sloot de toegang tot de stad af. In het talud achter het linkse tolhuis ligt de **stadsijskelder**. Ijs werd gebruikt als koortswerend en verdovend middel en was gratis voor de stadsziekenhuizen. Het ijs kon hier tot een jaar bewaard worden. Rond 1900 werden ijskelders overbodig, maar gelukkig werd het een winterverblijfplaats voor vleermuizen.

Steek de Brusselsestraat over en neem de Gijzelaarsstraat tot aan de Kaboutermanstraat. Sla rechtsaf tot aan de Vest en ga via het trapje in het talud tot boven op de Vest. Geniet even van het uitzicht vanop de 'Luibank' (nu 3 banken). Ga daarna terug de Kaboutermanstraat in.

Even rusten op de luibank boven op de Remyvest.

Waar de ring nu loopt stond ooit de 2de stadsomwalling uit de 14de E. Tegen het einde van de 19de E werd de ringmuur omgevormd tot een 'promenade', de **Remyvest** genoemd naar de Leuvense industrieel, die jaarlijks 10.000 fr. schonk om werklozen te betalen om de stadswal hier verder af te breken en om te vormen tot een volwaardig park. Het hoogste punt met zitbank en prachtig uitzicht over de stad wordt de "**luibank**"(8) genoemd.

Neem links de Muurkruidstraat tot aan de Brusselsestraat.

Vóór en na de krottenbestrijding.

Spéder en Vanderveken tekenden de 62 sociale woningen in de **Gijzelaars- en tolhuizenstraat** in het begin van de jaren '30, onder impuls van de Nat. Bond ter Bestrijding van de Krotten (1927). Aanvankelijk heette de Tolhuizenstraat, de Weggevoerdenstraat, verwijzend naar de dramatische augustusdagen van 1914.

De **Muurkruidstraat (9)**, en de **Bulenswijk** zijn een typisch voorbeeld van arbeidershuisvesting van het einde van de 19de E met minimale uitrusting (gemeenschappelijke latrines, pompwater, open riolen en kleine tuin met berging). De eigenaars, pientere zelfstandigen, hier handelaar Vandeput, genereerden een maximale opbrengst, huisjes-melkers avant la lettre. Een totaal gebrek aan hygiëne vormde een ideale voedingsbodem voor ziektes en epidemieën. De gangskes zijn hier bewaard doordat jonge "yuppies" er zich kwamen vestigen in de jaren '80 en het zo een hippe buurt werd.

Sla in de Brusselsestraat rechtsaf tot aan Camillo Torres. Bemerkt het beeldje van de koeienschieters aan de overzijde van de straat. Ga door Camillo Torres via de overdekte passage tot de Kaboutermansstraat. Steek die over en neem het smalle pad rechtvoor je. Je gaat nu richting de Van Waeyenbergstraat.

De koeienschieters en Camilo Torres vol Street Art.

Koeienschieter (10) is één van de spotnamen van de Leuvenaars. Tijdens een mistige nacht in 1691 zagen de Leuvense stadsschutters allerlei vermoedelijke aanvallers van de Franse troepen. Dus openden ze het vuur. De volgende morgen bleek dat ze grazende koeien hadden gedood, hun wit-zwarte vlekken hadden ze aanzien voor de witte broeken van de soldaten. Vóór de studentenresidentie **Camilo Torres**, stond hier het klooster van de Alexianen. Dit waren ziekenverplegers tijdens de pest van 1578 en nadien verzorgden ze geesteszieken. Het studentencomplex werd met streetart opgefleurd met toestemming van de KULeuven door het Leuvense collectief Happy Campers, ism het jeugdcentrum Vleugel F.

Aan de Van Waeyenbergstraat gekomen, zie je recht voor je het buurtcentrum Mannenstraat. Ga rechts van het gebouw, de binnentuin in - het Groefplein - tot aan het kunstwerk de Vogelboom.

De vogelboom in de tuin van het buurtcentrum 'de mannenstraat'.

Ooit lag hier een duister, onverhard straatje, de Mannenstraat, tot na WOII amper bewoond en vnl gebruikt om bij de moestuintjes op de open vlakte achter de Remyvest te komen. In de jaren '60 werd de Mgr Van Waeyenbergghlaan - rector van 1940 tot 1962- de verbinding met de gasthuisberg. Hij was erg vlaamsgezind maar had het niet zo bekeken op vrouwelijke studenten. De streetart op het **buurtcentrum** is van Tuzq uit Scherpenheuvel en noemt 'On the hunt for nectar'. Het kunstwerk de **Vogelboom (11)** is van W. Mulier, die ook de hand van Prometheus (stadskantoor), en Fusion (Herent) maakte.

Ga vóór het kunstwerk naar links, je komt uit in de Groefstraat. Neem die links tot de Van Waeyenbergstraat en sla rechtsaf. Vervolg de Van Waeyenbergstraat en de St Hubertusstraat tot aan het St Jacobsplein. Ga links en verder rechts langs de kerk. Neem de Wagenweg links.

Nog meer gangskes

Op het laatste traject zie je nog enkele "gangskes": de **Pioengang, de Vestingsgang en de Daneelsgang**. De Pioengang werd na renovatie tot sociale woningen, in 1985 beschermd. Verder passeer je nog de tot studentenkoten omgebouwde **Brandgang**, deel van een voormalige brouwerij in de Wagenweg.

*Sla in de Brusselsestraat rechtsaf. Je komt aan de **Cuythoek**, kruispunt Brusselsestraat-Kapucijnenvoer en **nu ben je aan het eind van de fotozoektocht gekomen.***